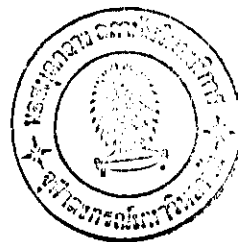

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์จัดได้ว่าเป็นการกระทำที่มีความรุนแรงสูงสุดเท่าที่มนุษย์จะกระทำต่อมนุษย์ด้วยกันเองได้ เนื่องจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เป็นการกำจัดมนุษย์บางกลุ่มออกไปอย่างถอนรากถอนโคน อีกทั้งพฤติกรรมของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์แต่ละครั้งที่เกิดขึ้นก็โหดร้ายป่าเถื่อน สร้างความน่าสยดสยองและความสยดสยองต่อมหาชนชาวโลกอย่างสุดจะพรรณนาได้ เป็นการกระทำที่ทำลายทั้งศีลธรรม หลักสิทธิมนุษยชน และสันติภาพของโลก การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์มิใช่จะเกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวในโลก หากแต่ได้เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า นับแต่ยุคโบราณกาล ยุคนาซีเยอรมันเช่นฆ่าชาวยิวในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 เรื่อยมาจนถึงยุคปัจจุบันในดินแดนบอสเนีย หรือรวันดา และการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ในยุคสมัยใหม่นี้ได้สำแดงความโหดร้ายทารุณอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ยิ่งความเกลียดชังระหว่างชนชาติ ศาสนา และความร้ายแรงของอาวุธและสารเคมีมีมากขึ้นเพียงไร การทำลายล้าง ความสูญเสียและความทุกข์เวทนามักมีมากขึ้นเท่านั้น

ก่อนหน้าปี ค.ศ. 1945 ไม่มีบทบัญญัติกฎหมายระหว่างประเทศใดที่กล่าวถึงการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างจริงจังเลย จะมีก็แต่เพียงบทบัญญัติสนธิสัญญากรุงเวียนนา (ค.ศ. 1815) ที่ให้ขจัดการค้าทาส และบทบัญญัติอนุสัญญากรุงเจนีวา (ค.ศ. 1864) ที่วางวิธีปฏิบัติกับผู้เจ็บป่วยและผู้ได้รับบาดเจ็บในภาวะสงครามเท่านั้น จวบจนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ได้มีการจัดตั้งศาลทหารระหว่างประเทศที่นูเรมเบิร์กตามกฎหมายบัตรลอนดอน (London Charter) และศาลทหารระหว่างประเทศสำหรับตะวันออกไกลที่กรุงโตเกียว (Tokyo Charter) ในช่วงปี ค.ศ. 1945-1949 จึงได้มีการวางบรรทัดฐานข้อหาทางอาญาภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศไว้ 3 ประเภท คือ

1. อาชญากรรมต่อสันติภาพ (crime against peace)
2. อาชญากรรมสงคราม (crime of war)
3. อาชญากรรมต่อมนุษยชน (crime against humanity)

อาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ได้ถูกจัดให้เป็นอาชญากรรมประเภทที่สามนี้ และได้เกิดบรรทัดฐานใหม่ทางกฎหมายระหว่างประเทศที่ว่า เป็นสิทธิและหน้าที่ของรัฐหนึ่งที่จะสามารถแทรกแซงรัฐอื่นโดยกระบวนการยุติธรรม (intervention by judicial process) ได้ ถ้าหากมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรัฐอื่นนั้น บรรทัดฐานดังกล่าวนี้ก็ถือได้ว่า ได้จัดตั้งและเสริมสร้างระบอบแห่งสิทธิมนุษยชน (human rights regime) ขึ้น จนในที่สุดสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติได้มีมติรับรองอนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันและการลงโทษอาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ค.ศ. 1948 (Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide of December 9, 1948) (หรือเรียกว่า "อนุสัญญาฆ่าล้างเผ่าพันธุ์")

อนุสัญญาดังกล่าวจัดได้ว่าเป็นหลักประกันทางด้านสิทธิมนุษยชนได้ในระดับหนึ่ง โดยให้ถือว่าการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เป็นอาชญากรรมภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ และผู้กระทำหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องได้รับการลงโทษ ซึ่งเป็นการวางหลักเกณฑ์ให้ผู้ถูกระบุว่าเป็นอาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ แม้จะเป็นเพียงบุคคลธรรมดา (private individual) ก็จักต้องได้รับการดำเนินคดีและลงโทษเช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่มีการรับรองอนุสัญญาดังกล่าวเป็นต้นมา ก็ยังไม่มีผลเป็นการยับยั้งการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ให้เกิดขึ้นสักเท่าใดนัก เนื่องจากไม่เคยปรากฏว่าประสบความสำเร็จในการนำตัวอาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์มาดำเนินคดีและลงโทษเพื่อเป็นเยี่ยงอย่างได้ ไม่ว่าภายในศาลท้องถิ่นที่เกิดการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์หรือศาลระหว่างประเทศอื่นใด จะมีก็แต่เพียงการดำเนินคดีกับอาชญากรรมสงครามในศาลทหารระหว่างประเทศที่นูเรมเบิร์ก (หรือที่เรียกว่า "ศาลนูเรมเบิร์ก") และศาลทหารระหว่างประเทศสำหรับตะวันออกไกล (หรือที่เรียกว่า "ศาลโตเกียว") ในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เท่านั้น*

ภายหลังจากที่มีความรุนแรงในปัญหาความขัดแย้งภายในดินแดนอดีตยูโกสลาเวียแล้ว ทำให้คณะมนตรีความมั่นคงได้มีมติให้จัดตั้งศาลระหว่างประเทศเพื่อพิจารณาคดีบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศอย่างร้ายแรงในดินแดนอดีตยูโกสลาเวีย ตั้งแต่ ค.ศ. 1991 (The International Tribunal for the Prosecution of

* ภายหลังจากในปี ค.ศ. 1962 จึงได้มีการดำเนินคดี Eichmann ที่ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาวยิวในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 ต่อศาลภายในของอิสราเอล ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป และในปัจจุบันศาลรันทากำกำลังมีการพิจารณาคดีเพื่อลงโทษชาว Hutu หัวรุนแรงที่ก่อเหตุฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ชาว Tutsi.

Persons Responsible for Serious Violation of International Humanitarian Law Committed in Territory of the Former Yugoslavia since 1991) หรือที่เรียกว่า “ศาลยูโกสลาเวีย” และต่อมา คณะมนตรีความมั่นคง ก็ได้มีมติให้จัดตั้ง ศาลระหว่างประเทศสำหรับรวันดาอีก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์กำลังเป็นปัญหาที่ทุกประเทศให้ความสนใจและเห็นควรให้มีการดำเนินคดีและลงโทษอย่างจริงจัง

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

- (1) เพื่อให้ทราบถึงลักษณะ พฤติการณ์และสาเหตุของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่ปรากฏในแต่ละภูมิภาคและในแต่ละยุคสมัยโดยสังเขป รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น
- (2) เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิด ทฤษฎี และเหตุผล ตลอดจนกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
- (3) เพื่อให้ทราบและเข้าใจถึงอุปสรรค ข้อขัดข้อง และปัญหาที่เกิดขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
- (4) เพื่อให้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขและขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับกฎหมาย
- (5) เพื่อให้ทราบถึงช่องทางในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
- (6) เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของกฎหมายระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางกฎหมายระหว่างประเทศต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาถึง ปัญหาทางทฤษฎีกฎหมายของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์เท่าที่มีในปัจจุบัน รวมถึงปัญหาในการปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศนั้น ๆ ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคไม่อาจป้องกันการก่ออาชญากรรมฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และนำตัวผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์มาลงโทษได้ โดยจะเน้นถึงความรับผิดชอบบุคคลตามกฎหมายอาญาระหว่างประเทศและตามหลักสิทธิมนุษยชนด้วย

นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์ถึงธรรมนูญศาลทหารระหว่างประเทศที่นูแรมเบิร์ก ธรรมนูญศาลระหว่างประเทศยูโกสลาเวีย และ ธรรมนูญศาลอาญาระหว่างประเทศรวันดาที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคดีบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่อการละเมิดกฎหมายมนุษยธรรม

ระหว่างประเทศอย่างร้ายแรง ทั้งนี้เพื่อศึกษาแนวบรรทัดฐานและแนวทางปฏิบัติของศาลในการป้องกันการก่ออาชญากรรมเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ และการเยียวยาความเสียหายที่เกี่ยวข้องด้วย

วิธีการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ทำการศึกษาแบบวิจัยเอกสาร (documentary research) ในเชิงพรรณนาและวิเคราะห์จากข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่รวบรวมทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ แล้วจึงลำดับข้อมูลตั้งแต่เบื้องต้น แนวคิดและทฤษฎีจนถึงปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องในทางปฏิบัติ

สมมติฐานของการวิจัย

กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ยังคงมีปัญหาทางทฤษฎีและวิธีปฏิบัติซึ่งยังมีช่องว่างอยู่ ทำให้เกิดข้อขัดข้องในการป้องกันการก่ออาชญากรรมการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การนำตัวผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมาดำเนินคดีและลงโทษ

การเยียวยาอาจรวมถึงการปรับปรุงกฎหมายสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติและกลไกแห่งศาลอาญาระหว่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) ทำให้ทราบถึงลักษณะ พฤติการณ์และสาเหตุของการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ที่ปรากฏในแต่ละภูมิภาคและในแต่ละยุคสมัยโดยสังเขป รวมถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น
- (2) ทำให้ทราบถึงแนวความคิด ทฤษฎี และเหตุผล ตลอดจนอนุสัญญาาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
- (3) ทำให้ทราบและเข้าใจถึงอุปสรรค ข้อขัดข้องและปัญหาที่เกิดขึ้นในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อป้องกันและลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์
- (4) ทำให้ทราบถึงแนวทางในการแก้ไขและขจัดปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย
- (5) ทำให้ทราบถึงช่องทางในการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์

- (6) ทำให้สามารถวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของอนุสัญญาระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบันเกี่ยวกับการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ เพื่อให้เกิดพัฒนาการทางกฎหมายระหว่างประเทศต่อไป
- (7) สามารถนำผลการวิจัยฉบับนี้ไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อนำเสนอในเวทีต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศไทยสมตามเจตนารมณ์ของผู้เขียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย